

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۵/۲۹

محمدصالح گردش

کلمه ویانا

«ویانا» یکی از کلمه های اوستاییست که در هات 29 بند 7 و هات 44 بند 7 آمده و در اوستای پور داود به معنی فرزانیگی شده است. در گزارش پهلوی (زند) و یچاریشن (= گزارش) به معنی حکم و فتوی گرفته شده است. پورداود در همان جا می نویسد که ریشه کلمه ویانا درست معلوم نیست.

این که کلمه ویانا در گزارش پهلوی و یچاریشن = گزارش شده است، بجا و معقول است و معانی حکم و فتوی، که پورداود و دیگران ازین واژه نموده اند، معانی قیاسی خواهند بود. از این روزن ریشه این واژه در هر دو زبان پارسی و پشتو موجود است و آن است کلمه «ویان» در پشتو و «بیان» در پارسی. ممکن به نظر می رسد که این واژه از ریشه مصدر «وی» و یا «وی، چی» در اوستا باشد و هیأت کلمه «وینا» در زبان پشتو به معنی گفتار و سخن و مشاعره نیز از همین مصدر و با کلمه ویانا نیز پیوند خواهد داشت.

کلمه «ویانا» نظر به قواعد دستوری زبان اوستایی، حالت تأنیثی دارد مانند «پوروچیستا» اسم دختر زردشت که به معنی پُردانش و دانشمند خواهد شد. شاید از همین سبب نیز بوده باشد که کلمه ویانا در نامگذاری دختران در میان پشتون ها تا امروز کاربرد داشته است.

در باره کلمه و یچاریشن و نیز واژه های دیگری ازین دست که آن هم از ریشه مصدر وی و وی چی خواهند بود، در اثر «آریاویچ، سرزمین کهن» و در مقاله ای به همین عنوان به طور مفصل نوشته ام که نیازی به دو باره نویسی آن نمی بینم.

د پانو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولۍ